

November 1938, Turčiansky Sv. Martin.

Hlásenie žandárskej stanice okresnému úradu o manželke bývalého kolonistu Václava R., bytom v Strednej/Bodrogom, ktorá vypovedala o fyzickom násilí maďarských žandárov na kolonistoch pred ich vyhostením z okupovaného teritória.

Po predchádzajúcom upozornení menovanej, aby pravdivo vyličila, za akých okolností boli vyšupovaní, táto udala nasledovné:

Asi štvrtý deň po okupácii prišli k nám dvaja maďarskí četníci a napísali si mená a dáta celej našej rodiny. Ďalej spísali všetok náš majetok. Deň predtým alebo deň potom (už sa nepamätám) prišiel k nám maďarský vojak, udieral si na obe vrecká nohavíc a kričal: „Dajte mi hneď 30 pengő, lebo tu mám revolvery!“ Zo strachu sme mu dali 150 čs. korún. Keď odchádzal povedal, že večer príde zas, ale nie sám. Hovoril maďarsky. Večer neprišiel.

Večer 12. 11. 1938, keď bol môj manžel v obci, dvaja četníci opäť prišli k nám a hneď obecného sluhu poslali pre manžela. Po príchode môjho manžela jeden z četnikov nasadil mu bodák na prsia, nás vyhnali z izby a manželovi zviazali ruky. Manžel mal obavu, že ho zabijú, preto nariekal a my sme sa s krikom a plačom dožadovali vstupu do izby, kde ho četníci zviazali. Za malú chvíľu všetci vyšli. Četníci nám kázali, aby sme sa obliekli, a všetkých nás odviedli do Kráľovského Chlmca.

Tam nás na četníckej stanici zas vyslúchali, ako sme náš majetok nadobudli, a potom nás zavreli do nejakých miestností pri okresnom súde. Tam nás do 14. 11. 1938 už bolo asi 70 a medzi nami aj malé deti-nemluvňatká. Tieto boli nahé a bosé, lebo všetkých tak ako aj nás brali vždy v noci a nenechali sa ich obliecť. Bití sme neboli, ani sme sami nevideli, že niekto niekoho bil. Od soboty do pondelka večera – kedy nás odviezli do Užhorodu – nedali nám nič jesť. Malé deti plakali a prosili o jedlo. Boli vždy četníkmi zakriknuté, že nie sú v kaviarni.

V noci 14. 11. 1938 nás odviezli v autobusoch za Užhorod, tam vysadili a hnali smerom k našim hraniciam, kde nás prevzalo vojsko. Tam a potom ešte viac v Michalovciach sme videli, ako prvé skupiny vysťahovalcov boli bité. Niektorí z nich síce chodili, ale boli celí sčernali s očami podliatymi krvou. Väčšina z nich ležala v michalovskej nemocnici a medzi nimi aj malé deti. Stýrané osoby boli našimi orgánmi pre úradnú potrebu odfotoграфované. Od týchto stýraných ľudí sme sa dozvedeli, že keď ich na hraniciach vysadili z autobusov, boli najatými silnými a surovými chlapmi bití hlava-nehlava, bez rozdielu, či je dospelý, alebo dieťa. Majetok sme si nechali zapísať v Michalovciach. Manžel s jedným dieťaťom je v Prahe, ja s druhým u brata a jedno, najstaršie dievča máme v Prešove na štúdiách. Čakáme, čo s nami bude.

Veliteľ stanice chorý:
Strážmajster Pôbiš, v. r.